

KLEŠČMAN

74. PEHP

REEVALVACIJA ČETE NRI
MISIJI V IRAKU IN BIH
NOV POVELJNIK 1. ČETE

PODPOOLKOVNIK
GORAZD SAGADIN

POVELJNIK 74. PEHP

Revija Kleščman stopa že v peto koledarsko leto izhajanja. Volje in energije za pisanje nam ne zmanjka, zato vas tudi v novem letu vabimo, da poveste svojo zgodbo ali pišete o temah, ki so vam blizu.

Polk je dobil novega namestnika poveljnika majorja Primoža Bantana, istočasno pa se je od nas poslovil dosedanji namestnik major Rok Kovše, ki je prevzel mesto načelnika S-3 72. brigade in za nas napisal nekaj vtisov iz obdobja, ki ga je preživel kot kleščman. Prav tako imamo novega poveljnika prve čete stotnika Janija Krajnca, četnega podčastnika druge čete višjega štabnega vodnika Andreja Rajšpa in četnega podčastnika tretje čete Gregorja Drofenika, čigar misli in predstavitve lahko preberete v nadaljevanju. Ena izmed pomembnejših nalog našega polka je tudi sodelovanje v zaščiti in reševanju ob naravnih in drugih nesrečah. Lani nam te niso prizanašale. Kako smo se kleščmani spopadali z njimi, lahko preberete v prispevku o najobsežnejših poplavah v Sloveniji.

V poletnih mesecih preteklega leta, na katere smo že večinoma pozabili, smo pripadniki 74. pehotnega polka aktivno sodelovali pri enem izmed največjih športnih dogodkov, Olimpijskem festivalu evropske mladine. Pretekla jesen se nas je dotaknila z načrtovanjem in izvedbo najpomembnejšega dogodka, ki ga lahko povezujemo z usposabljanjem – preverjanje oziroma reevalvacija čete za Natovo pobudo za pripravljenost (angl. *Nato Readiness Initiative, NRI*). Njegov obseg in podrobnosti so nam predstavljeni skozi oči ocenjevalnega aparata. Menim, da o delovanju misij, predvsem pa o razlogih za njihov nastanek, ne vemo veliko. Pri tem imam v mislih še posebno tiste, na katerih pripadniki našega polka ne sodelujemo v večjem številu. Zato v tokratni številki predstavljamo tri nam večinoma manj znane: Operation Inherent Resolve (OIR), EU Eufor Althea in Joint Eterprise NATO. Ob tem pa nam ni zmanjkalo tudi prostora za pisma z misij.

Junior Staff Officers Course for Peace Support Operations (JSOC/PSO), ki je predvsem namenjen nadgradnji poveljniških in vodstvenih veščin častnikov, je vsekakor tečaj, ki se ga bomo v prihodnje udeleževali. Da vojaki nismo samo orožje in vojaška tehnika, dokazuje posebno vojaško srečanje, ki simbolizira prizadevanje za mir, spravo in sodelovanje. To je Mednarodno srečanje vojakov in vojaških oseb (fr. *Rassemblement International Militaire Protestant, RIMP*).

Želim vam prijetno branje.

Vsebina

BESEDE POVELJNIKA	4
ŽIVLJENJEPIS POVELJNIKA 1. PEHOTNE ČETE	6
BESEDE POVELJNIKA 1. PEHOTNE ČETE	8
ŽIVLJENJEPIS ČETNEGA PODČASTNIKA 2. PEHOTNE ČETE	10
OD KOD PRIHAJAM IN KAM GREMO SKUPAJ	12
PISMI IZ LATVIJE	14
PISMO IZ SLOVAŠKE	16
VTISI OB ODHODU IZ ENOTE	18
PREVZEM DOLŽNOSTI ČETNEGA PODČASTNIKA 3. PEHOTNE ČETE	20
REEVALVACIJA ČETE NATOVE POBUDE ZA PRIPRAVLJENOST 2023	22
DELOVANJE 74. PEHOTNEGA POLKA MED NAJVEČJIMI POPLAVAMI V SLOVENIJI	24
IZKUŠNJE Z 22. TEČAJA JSOC/PSO	26
MISIJA NEOMAJNA ODLOČENOST (OPERATION INHERENT RESOLVE)	28
EU EUFOR ALTHEA IN JOINT ENTERPRISE NATO, MISIJI V BOSNI IN HERCEGOVINI	32
MEDNARODNO SREČANJE VOJAKOV	34
OLIMPIJSKI FESTIVAL MLADINE	35

Odgovorni urednik:
podpolkovnik
Gorazd Sagadin

Oblikovanje in prelom:
VU VI. r. Luka Mitrović

Lektoriranje:
Urška Prelog in Katja Pistor

Naslovna fotografija:
VU VI. r. Luka Mitrović

Fotografije:
Luka Mitrović, Timothy
Koster, Wikipedia, Adobe
Stock, Ferdo Strgar, Zvone
Vrankar in OFEM Maribor
2023

Naklada:
700 izvodov

Založnik:
Center vojaških šol

Izdajatelj:
74. pehotni polk

Leto izdaje:
2024

Kraj izdaje:
Maribor

Tiskarna:
Silveco, d. o. o.

BESEDE POVELJNIKA

BESEDILO: GORAZD SAGADIN

Sestre in bratje po orožju,

leto, ki je minilo, je za sabo pustilo spomine, dejanja, lepe trenutke, slabe trenutke, opravljene naloge, neopravljene naloge in še bi lahko našteval, pa vem, da nima smisla, saj na preteklost danes več nimamo vpliva. Prav pa je, da se spomnimo, na kaj vse smo lahko ponosni in kaj smo s skupnimi močmi naredili, saj smo s svojimi preteklimi dejanji zapisali pot prihodnosti, ki nas čaka.

Po nekaj letih suše nam je uspelo organizirati in izvesti tradicionalne igre kleščmanov. Sodelovali, organizirali ali izvedli smo nepregledno množico vojaških vaj, streljanj na vseh stopnjah, vključno s taktičnimi bojnimi streljanji vodov. Najpomembnejši vir vsake organizacije – kader – pa se je izobraževal na različnih kariernih tečajih, dopolnilnih izobraževanjih doma in v tujini, pri čemer so pripadniki pokazali izjemne sposobnosti in motiviranost, o čemer pričajo priznanja, ki so jih na teh tečajih prejeli. Sodelovali smo na več kot 150 dogodkih civilno-vojaškega sodelovanja. Pri tem bi poudaril, da smo bili nepogrešljivi pri izvedbi obeh vojaških sejmov (Sobra 2023 v Gornji Radgoni in V službi domovine 2023 v Celju) ter pri izvedbi projekta 72. brigade »COD-izziv«.

Naše angažiranje in odlično opravljene naloge v času poplav so med drugim zahtevali svoj davek, ki se je predvsem poznal pri usposabljanju. Ponovno smo certificirali četo za Natovo pobudo za pripravljenost, za katero je poveljstvo bataljonske bojne skupine pripravilo ukaz za delovanje. Po petih letih nam je uspelo popolniti, usposobiti in vzpostaviti izvidniški vod, po desetih letih pa tudi vod za vzdrževanje. Oba voda sta posledici začetka preoblikovanja 74. pehotnega polka v 74. pehotni bataljon. Tudi pri misijah nam ni bilo prizaneseno, saj smo v preteklem letu po vrnitvi slovenskega kontingenta eVA 02 na misijah še vedno imeli povprečno 40 pripadnikov, čeprav neposredno nismo bili odgovorni za nobeno. Na športnem področju smo poleg sodelovanja in organiziranja športnih tekmovanj sodelovali pri Olimpijskem festivalu evropske mladine (OFEM), največjem dogodku Mestne občine Maribor. V nabor vojaških bojnih vozil smo dodali novo vojaško vozilo JLTV 4 x 4 Perun, za katero je bilo treba poskrbeti z novimi licenciranimi vzdrževalci, namerilci in vozniki.

Leto pa smo zaokrožili z izvedbo tradicionalne mednarodne vojaške vaje Bayonet Kleščman v sodelovanju s 173. Infantry Brigade Combat Team.

Kaj nas čaka v letu pred nami? Nadaljevanje preoblikovanja, misije, usposabljanja, vojaške vaje, streljanja, šolanja, tečaji, licence, športna tekmovanja, civilno-vojaško sodelovanje ... Pa kaj bi našteval, **vizija je jasna:**

Preoblikovanje polka v bataljon in izvedba operativnega cikla, ki ga bomo sklenili z dosego končnih operativnih zmogljivosti, ki bodo omogočale zagotavljanje zahtevane stopnje pripravljenosti za delovanje doma in v tujini. Ob tem bomo sledili mednarodnim obveznostim, pomagali ob naravnih in drugih nesrečah ter skrbeli za promocijo vojaškega poklica, da bomo kot enota pozitivno prepoznani in spoštovani v notranji ter zunanji javnosti.

Leto 2023 nas je dodatno opozorilo, kako krhka je varnost. Vojni v Ukrajini ni videti konca, še več, odprlo se je novo žarišče spopadov v Gazi. Še kar ne pojenjata energetska in gospodarska kriza. In kaj naj vam, pripadnikom 74. pehotnega polka in vašim družinam, zaželim v novem letu ob dejstvu, da je bilo preteklo polno izzivov in v novem nič ne kaže na izboljšanje stanja? Predvsem vam želim normalnosti, poguma in energije, s katerimi boste zmožni odkleniti in uporabiti vse svoje vrline in znanje ter jih umeriti in uporabiti pri uresničevanju svojih želja in ciljev, pa tudi ciljev našega polka. Tako boste ustvarili pogoje za boljšo vašo in našo prihodnost. Vsekakor bomo morali vsi dati vse od sebe, če želimo doseči neverjetne stvari, ki nas čakajo. Te neverjetne stvari pa že dnevno dokazujete s svojim delom in prizadevanji. Le redki znajo napovedati prihodnost in jaz nisem med njimi. Stoodstotno pa lahko napovem, da nas v letu 2024 čaka prihodnost, ki se še ni zgodila, in vsi ste poklicani, da jo sooblikujemo.

KLEŠČMANI, SREČNO V LETU 2024!

ŽIVLJENJEPIŠ

POVELJNIKA 1. PEHOTNE ČETE

STOTNIK JANI KRAJNC

Civilna izobrazba:

2007–2010: Diplomirani varstvoslovec, Fakulteta za varnostne vede, Univerza v Mariboru

Osnovna vojaška izobrazba:

2007: Temeljno vojaško strokovno usposabljanje prostovoljnega služenja vojaškega roka, Center vojaških šol

2011: Temeljno vojaško strokovno usposabljanje II. faze za častnike, Center vojaških šol

2012: Šola za častnike, Center vojaških šol

Nadaljevalna vojaška izobrazba:

2021: Štabno šolanje, Center vojaških šol

Dodatno vojaško usposabljanje:

2016: Padalsko usposabljanje I. stopnje, 15. polk vojaškega letalstva

2017: Usposabljanje za bližinski boj v naseljenem območju na I. stopnji, Center za usposabljanje

2018: Tečaj iz uporabe trenažerja *NOPTEL expert*, Center vojaških šol

Poveljniške dolžnosti:

2013–2018: poveljnik motoriziranega/pehotnega voda 20. pehotnega polka

2018–2020: poveljnik učnega voda v Šoli za častnike

2020–2021: poveljnik učne enote v Šoli za častnike

2021: namestnik poveljnika čete 20. pehotnega polka

2023–: poveljnik 1. pehotne čete 74. pehotnega polka

Štabne in druge dolžnosti:

2021–2023: častnik za usposabljanje, S-3 74. pehotnega polka

Mednarodne operacije in misije:

2015: Kfor 31, poveljnik voda

BESEDE POVELJNIKA 1. PEHOTNE ČETE

BESEDILO: JANI KRAJNC

Odkar pomnim, me je zanimalo vse, kar je povezano z vojsko, zato sem želel vojaško življenje preizkusiti na lastni koži. Priložnost sem izkoristil takoj po dopolnjeni polnoletnosti, ko sem se po srednji šoli prijavil na prostovoljno služenje vojaškega roka v Murski Soboti. Po končanem služenju sem dobil dokončno potrditev, da je to poklic, ki ga želim opravljati v življenju. V srečo si štejem, da sem že tako mlad vedel, kaj bi rad delal v življenju, zato sem vse cilje obračal v smeri, da se zaposlim v Slovenski vojski. Med študijem na Fakulteti za varnostne vede sem se z mislimi vedno oziral h končnemu cilju, ki je bil, kako obleči vojaško suknjo. Vojaške izkušnje sem si zato med drugim nabiral z vsakoletno udeležbo na vojaških taborih. Odločil sem se, da se takoj po študiju prijavim na selekcijo za Šolo za častnike. Po uspešno opravljeni selekciji sem bil sprejet in tako se je začelo izobraževanje ter usposabljanje na Šoli za častnike, kjer sem pridobil splošno vojaško znanje za delovanje kot poveljnik voda.

Prva poveljniška dolžnost je bila poveljnik voda v 20. pehotnem polku (takrat 20. motorizirani bataljon). Nikoli ne bom pozabil prvih dni, ko sem prevzel poveljevanje enote, v kateri so bili po stažu in starosti pripadniki starejši od mene. S svojim načinom dela in odnosom sem si pridobil njihovo zaupanje, ki je bilo nujno, ker je enota ravno prehajala v začetek cikla usposabljanja v bataljonsko bojno skupino. Usposabljanje se je stopnjevalo prek individualnih vojaških veščin, skupin, oddelkov, vodov in čete do celotne bataljonske bojne skupine, ki je bil napotena v Hohenfels v Nemčijo na vajo Saber Junction. V karieri vsakega častnika so trenutki, ki nas oblikujejo v boljše, in ta vaja je imela velik vpliv na moje oblikovanje.

Bila je največji mogoči približek resničnim razmeram v oteženih pogojih na neznanem terenu. Kot enota smo na vadbenem bojišču dosegali dobre rezultate, kar nam je vlilo samozavest, medsebojno zaupanje in dvignilo kohezijo na visoko raven. S to enoto smo

pozneje odšli na misijo Kfor in tam uspešno delovali.

Cikel priprav, usposabljanja in delovanja enote v tistem času je bil šolski primer, kako zgraditi enoto in jo uporabiti.

Pot me je pozneje spet vodila na Šolo za častnike, tokrat kot poveljnika učnega voda.

Svoje znanje in izkušnje sem uspešno prenesel na bodoče častnike in imel vpliv pri njihovem oblikovanju v čim bolj kompetentne ter primerne za prevzem začetnih častniških dolžnosti. Sodeloval sem pri treh generacijah kandidatov Šole za častnike in imel skupno vpliv na oblikovanje 52 častnikov Slovenske vojske. Čas na šoli sem izkoristil tudi za svoje izpopolnjevanje in dodatno izobraževanje, ki ga je ponujalo šolsko okolje v Centru vojaških šol.

Vrhunec usposabljanja vsake generacije je bilo sodelovanje z britansko kraljevo akademijo Sandhurst, ki je potekalo v Hohenfelsu. Tam smo imeli priložnost primerjati pridobljeno znanje med slovenskimi in britanskimi kandidati za častnike. Primerjava je pokazala visoko raven znanja in kompetenc slovenskih bodočih častnikov ter občasno tudi boljše rezultate naših kandidatov.

Če bi si lahko izbral naslednjo dolžnost na vojaški poti, bi si izbral delo v poveljstvu polka na področju usposabljanja, kar se je tudi zgodilo z mojim prihodom v 74. pehotni polk na dolžnost častnika za usposabljanje v S-3. Svoje znanje in izkušnje s področja usposabljanja sem tako lahko izkazal v pravi bojni enoti. Kot Mariborčan sem vedno čutil povezavo s kleščmani in zdaj, ko sem tukaj, je občutek preprosto pravi. Delo v poveljstvu mi je dalo širši pogled na celotno delovanje enote velikosti polka. Dobil sem vpogled v delovanje različnih sektorjev in njihove naloge ter način delovanja. Večkrat v karieri sem si mislil, da nam pripadniki poveljstva otežujejo delo, medtem ko sedijo na svojih udobnih stolih, ampak resnica je, da je količina informacij in podatkov ogromna ter da tam večkrat poteka »papirnata vojna«, ki prav tako zahteva veliko znanja, iznajdljivosti in energije.

S pripadniki poveljstva smo se prek obilice terenskih usposabljanj bataljonske bojne

skupine povezali v učinkovito in delujočo celoto, ki je sposobna izvajati štabne procese v terenskih razmerah. Z odhodom načelnika sektorja S-3 na eVA 02 pa sem začasno prevzel tudi vodenje sektorja.

Vsi koraki po stopnicah častniške kariere so me pripeljali do trenutne dolžnosti poveljnika pehotne čete. 1. pehotna četa 74. pehotnega polka je nosilka zmogljivosti Natove pobude za pripravljenost za pehotno četo 8 × 8, ki jo 72. brigada zagotavlja za hitro odzivne sile znotraj Nata z odzivnim časom 20 dni (od 1. januarja 2023).

V veliko čast in ponos si štejem, da sta mi bila zaupana poveljevanje in vodenje najbolj kadrovske ter materialno popolnjene in najbolj usposobljene čete v najboljšem pehotnem polku v Slovenski vojski.

Prevzem čete je potekal v obdobju, ko je bil 74. pehotni polk tik pred preverjanjem zmogljivosti Natove pobude za pripravljenost. Preverjanje, katerega nosilec je bila 72. brigada, smo tudi uspešno opravili.

V literaturi lahko zasledimo, da so kriteriji za vzpostavitev uspešne enote stalnost, realistično usposabljanje in uspeh. Glavni izziv za četo Natove pobude za pripravljenost vidim v stalnosti, ki pa je rešljiv s strogim upoštevanjem Direktive za načrtovanje in izvajanje operativnega cikla.

Menim, da je temelj bojne moči vojaške organizacije v njenih pripadnikih, ki so znotraj kolektiva sposobni delovati kot celota. Temelj za uspešno delovanje enote je usposobljen posameznik, ki je vključen v povezan kolektiv. Da pa se kolektivi na različnih ravneh ustvarijo, povežejo in delujejo, potrebujejo primerne pogoje.

Znanje in izkušnje, ki sem si jih nabral do tega trenutka, bodo na največji preizkušnji. Zavedam se, da je voditi enoto velikosti čete velika odgovornost, ki jo bom izvajal z veliko strokovnosti. Verjamem v spoštovanje, ponos, integriteto, kohezijo, moštveni duh, disciplino, pobudo, odgovornost, značaj, poštenost, urejenost, moralo, vztrajnost, učinkovitost in zaupanje. Pomen teh vrednot bom zato z največjim veseljem prenašal na vse pripadnike 1. pehotne čete in pehotne čete Natove pobude za pripravljenost.

ŽIVLJENJEPIŠ ČETNEGA PODČASTNIKA 2. PEHOTNE ČETE

VIŠJI ŠTABNI VODNIK ANDREJ RAJŠP

Civilna izobrazba:

1992–1994: mizar, Srednja lesarska šola, Maribor

1997–1999: trgovec, Ljudska univerza Gornja Radgona, Gornja Radgona

2007–2008: ekonomski tehnik, Ljudska univerza Ormož, Ormož

2016–2018: diplomant menedžmenta vseživljenjskega izobraževanja (VS),
DOBA fakulteta, Maribor

Osnovna vojaška izobrazba:

2010–2011: Šola za podčastnike, Postojna

Nadaljevalna vojaška izobrazba:

2016: nadaljevalni tečaj za podčastnike I. stopnje, Center vojaških šol, Maribor

2022: nadaljevalni tečaj za podčastnike II. stopnje, Center vojaških šol, Maribor

Dodatno vojaško usposabljanje:

2003: padalski tečaj I. stopnje

2003/04: tečaj preživetja v naravi I. in II. stopnje

2004: VED vojaškega bolničarja

2008: tečaj za ostrostrelce (angl. *Basic Sniper Course*),
Special Operations Troops Centre Lamego, Portugalska

2008: tečaj bližinskega boja v naseljenem območju I. stopnje, Postojna

2011: *MTT Sniper Instructor Course*, USMC/SVN, Postojna

2012: tečaj za bojiščnega reševalca (*Combat Life Saver Course*), Grafenwohr, Nemčija

2014: tečaj za kondicijskega trenerja, Fakulteta za šport, Ljubljana

2017: tečaj za inštruktorje vojaškega izobraževanja in usposabljanja,
Center vojaških šol, Maribor

2017: tečaj za varnostne nadzornike športnega strelstva SV, Postojna

2019: *BMATT, Marksmanship Coaching Course*, Vyškov, Češka republika

2019: tečaj za vaditelja streljanja, Postojna

2007–2019: inštruktor VED izvidnika in ostrostrelca ter vaditelj streljanja

Poveljniške dolžnosti:

2011–2015: poveljnik izvidniškega in ostrostrelnega oddelka, PLČ/74. PEHP

Enotovne in štabne dolžnosti:

2016–2018: inštruktor na Šoli za častnike, Center vojaških šol

2018–2020: podčastnik za zaščito sil, S-3 74. pehotnega polka

2020–2022: vodni podčastnik izvidniškega voda,
Poveljniško-logistična četa 74. pehotnega polka

2022–2023: višji podčastnik za načrtovanje, S-3 72. brigade

2023–: četni podčastnik, 2. pehotne čete 74. pehotnega polka

Mednarodne operacije kriznega odzivanja:

2005: Isaf 03, strellec v izvidniškem oddelku, Camp Julien, Afganistan

2006: Kfor 15, ostrostrellec v izvidniškem vodu, Peč, Kosovo

2008: Eufor/Čad 02, vodja skupine v izvidniškem oddelku, Forchana, Čad

2012: Isaf 17, poveljnik oddelka za zaščito sil, FOB Leimbach, Bala-Boluk, Afganistan

2014–2015: Kfor 30, poveljnikova skupina NPE SVNKON, poveljstvo RC West, Peč, Kosovo

OD KOD PRIHAJAM IN KAM GREMO SKUPAJ

BESEDILO: ANDREJ RAJŠP

Prvič mi je vojska zadišala že leta 1996, ko sem služil kot nabornik. Z ustrojem, delom in usposabljanjem nisem imel težav, saj sem do takrat že imel privzgojenih nekaj delovnih navad od doma in skozi vajeniški staž v delavnici, zato sta mi bila red in disciplina blizu. Moj poveljnik oddelka, ki je takrat odhajal v novo ustanovljeni 10. bataljon za mednarodno sodelovanje, mi je rekel, da se mu zdim ta pravi za vojaško službo. Bil sem mlad in takrat je bilo preveč neznanega, saj sem v domačem okolju imel službo, ki sem jo poznal in imel rad. Ampak tistih šest mesecev v uniformi mi ni dalo miru in v meni je rastla želja postati vojak. Leta 2001 sem napisal prošnjo in bil sprejet.

Tako se je leta 2002 začelo moje profesionalno življenje v uniformi. Naključje je hotelo, da me je prvi dan v Vojašnici Franca Rozmana - Staneta v Ljubljani sprejel prav tisti poveljnik iz časov naborništva in se je samo nasmejal ter pripomnil: »A ti nisem rekel že nekaj let nazaj ...« To je bil svetel trenutek dobrodošlice, ki so mu sledili manj nasmejani obrazi in dosti sklec ter drugega. Po končanem temeljnem usposabljanju sem pristal v minometni četi, čeprav sem izrazil željo biti izvidnik in ostrostrelec, ker sem to poznal iz naborništva. Kakšno leto pozneje sem se prijavil na selekcijo in pristal v izvidniškem vodu, pozneje tudi v ostrostrelnem oddelku. V izvidniškem vodu sem začel kot vojak in kot vojak v dveh različnih enotah po korakih prišel do enotovnega podčastnika v izvidniškem vodu.

Leta 2011 sem bolj po sili kot lastni želji prišel v 74. motorizirani bataljon kot mlad podčastnik v izvidniški vod. Prvi vtisi in sprejem v takratnem bataljonu so bili kar majhen šok za nas sokole, samooklicane edine profesionalce, in verjetno tudi za koga iz bataljona. Tam na drugi strani Trojan, kjer sem do takrat služil s to jekleno enoto, ni bilo

sodelovanja ali kaj dosti informacij, bili smo ponosni samodržci, ki smo leteli in mogoče premalo videli. Danes lahko rečem, da sem po dvanajstih letih ponosen pripadnik 74. pehotnega polka in spet sem v enoti, ki je z leti postala prva, in v četi, ki ni Prva, temveč je med prvimi. Na svoji poti sem se vedno poskušal dokazati in biti učinkovit člen enote. Imel sem tudi nekaj sreče, saj sem imel ali znal najti nekoga ali več njih, od katerih sem se lahko učil in so mi bili zgled, motivacija in sila, ki me je vlekla v pravo smer. Pot ni bila vedno lahka, vendar če se ozrem v preteklost, se je izplačalo. Torej rek voditelji delajo voditelje, in ne sledilce je pri meni obveljal in nekdo je to prepoznal.

Bil sem prepoznan, napoten in voden do te točke, kjer sem zdaj, in prevzemam dolžnosti četnega podčastnika od izkušenega, prekaljenega in modrega predhodnika, ki je svoje delo odlično opravljal in je še eden od posameznikov na moji poti, ki so mi lahko zgled. Njegov pečat v enoti bo ostal, sam se bom pa trudil, da pečat ostane trden. Pri prevzemu in prihodu v 2. pehotno četo julija 2023 sem poleg tega, kar sem že pričakoval, dobil še veliko novih informacij, predvsem pa veliko novih obrazov, s katerimi smo se kdaj že srečali, skupaj delali ali pa tudi ne. Vsaka enota ima svoje posebnosti, svojo dušo, ki jo sestavljajo pripadniki, in svoj mali ekosistem, za katerega ne pričakujem, da se bo prilagajal meni, temveč se bom jaz prilagodil njemu. Sčasoma bom vedno bolj postal del njega in upam, da bom lahko tudi kaj dodal, da ga ohranimo v dobri kondiciji, v kakršni je, ko to nalogo sprejemam. 2. pehotna četa je enota z zgodovino, izkušnjami in ena prvih v Slovenski vojski v zadnjih letih. Vsak korak v karieri je nov izziv in nova priložnost, nekaj, kar potrebujemo, da ne zapademo v rutino.

Prepričan sem, da v enoto prinašam veliko izkušenj in znanja iz širšega spektra

organizacije, se pa prvič neposredno srečujem z delom v pehotni četi. Zavedam se odgovornosti na novi funkciji in sem hvaležen posameznikom ter sistemu za zaupanje. Pripadnikom sem na svoji predstavitvi povedal, da sta dolžnost in odgovornost prvi in tisti, ki se ju moramo zavedati. Vsak pa po svojih najboljših močeh prispeva k boljšemu, močnejšemu in učinkovitemu kolektivu. Zavedam se izzivov, ki jih imamo kot posamezniki z lovljenjem ravnotežja med družino in službo, ki ima svoje posebnosti. S soustvarjanjem dobrega kolektiva in zavedanjem te pomembnosti lahko vsak posameznik prispeva k temu tako, da je profesionalen, proaktiven, spremlja, sledi in sodeluje. Pri tem je pomembno, da dela na sebi, najprej zahteva od sebe in potem od drugih, ima samodisciplino in realno dojema dejstva ter sistem, je zmožen samorefleksije in kritične ocene, konstruktivnega dialoga ter zna pokazati empatijo do drugih, s čimer gradi tovarštvo v kolektivu kot eno od vrednot. Ker v organizaciji, kot je vojska, ne more in ne sme biti razmišljanja generacije Y in Z »jaz«, temveč razmišljanje vojaka bojavnika, ki se zaveda, da smo v kolektivu močni samo »mi« kot skupina. Tako je bilo v zgodovini in prihodnost ne more biti drugačna, vsi moramo prispevati svoj del za nas, naše državljane in državo Slovenijo.

Vseživljenjsko učenje je nekaj, v kar verjamem in za kar mislim, da v današnjem družbenem in vojaškem okolju potrebuje vsak posameznik. Ko se nehamo učiti, delati na sebi, spremljati okolje ali vsaj vzdrževati raven že pridobljenega, nas prej ali slej nekaj prehiti ali preseneti, če ne drugega, pa čas. Zato je za učenje treba izkoristiti vsako priložnost. To je naša dolžnost ob zavedanju, da je to kruh za nas in naše družine ter da smo se s prisego zavezali državljanom in državi. Verjamem, da se bodo lahko pripadniki nekaj naučili od mene, jaz pa se bom učil od vseh njih, nabiral tako dobre kot slabe izkušnje. Vse dobre za pot naprej, vse slabe za trdo kožo.

Danes, ko to pišem, sem najmlajši po stažu v 2. pehotni četi in najstarejši po letih. Verjetno je to kar prav, saj prinašam 21 let vojaških izkušenj in znanja. 21 let od vojaka do četrtega podčastnika. Na svojo pot sem ponosen. Vse, kar sem in kar znam, je na razpolago vsem in jaz bom vzem od vseh vse, kar bom dobil. Nekaj bom pa tudi zahteval, najprej od sebe in potem od drugih, saj se

zavedam svojih dolžnosti in odgovornosti, ki jih imam do ožjega in širšega kolektiva ter do poveljnika pri njegovi nameri.

Zavedam se, da moja funkcija ni takšna, da bi me imeli vsi radi, tega ne pričakujem, ker potem delam nekaj narobe. Četni podčastnik je pač tisti, ki zmeraj kaj najde, in je to treba popraviti, izboljšati, ponoviti. Položaj vodje je zmeraj izpostavljen, in treba je najti pravo razmerje med pravilno in narobe ob upoštevanju generacijskih razlik in tudi s tem povezanih različnih vrednot posameznika. Red in disciplina, poslušnost ter pozornost na podrobnosti so dober temelj za popolnost. Jaz bom tisti, ki bo pohvalil, kar je treba pohvaliti, in opozarjal na vse, kar ni prav.

In če bo komu to všeč ali ne, vse s ciljem in prizadevanjem k popolnosti. Zavedam se izziva voditelja ustvariti in vzdrževati pravo razmerje med »imeti in ne imeti rad« v kolektivu. Dokler se bomo vsi zavedali svojih dolžnosti in odgovornosti ter skupnega cilja preživeti, in ne umreti, bo pot do cilja vsem lažja. Vojaška služba je težka, največ pa se naučimo, kadar je najtežje. Ne pričakujem popolnosti, ker je nedosegljiva, temveč normalo, ki je potrebna, da stroj, kot je vojska, lahko deluje učinkovito, in to ne le z orožjem.

V prihodnosti naš bataljon in tudi našo četo čaka novo obdobje. Preoblikovanje, ki se bo zgodilo, prinaša marsikaj novega in še neznanega, nova sestava enot, novi ljudje, novi odnosi, nova tehnika, sistemi in orožje, skratka izzivi, ki se jih veselim. Spemembe, pri katerih imamo vedno mešane občutke, ampak vedno potisnejo tudi kaj naprej. Tudi zaradi takih izzivov sem še vedno rad vojak. Treba se bo prilagoditi, učiti in vzeti s seboj vse dobro ter tudi kaj pustiti za seboj.

Kakor koli živimo v sodobnem varnem svetu udobja, se po moje v vojski vse začne pri pospravljanju postelje in konča v strelskem jarku, kjer bomo čakali na žvižg piščalke, ki nas bo poslala na zadnje življenjsko preverjanje vsega, kar smo do takrat naredili ali ne. Mislimo, da se to ne bo zgodilo, ampak mehurček upanja je zelo šibek oklep. Upam, da vsega tega ne bo treba doživeti, vendar si moramo prizadevati, da bomo najbolj pripravljeni skupaj, in ne vsak zase. To in vse vmes je moje razumevanje ter vodilo, ki me potiska ter vleče na moji profesionalni poti, in to poskušam prenašati tudi na druge.

PISMI IZ LATVIJE

V prvi polovici junija 2023 je v Rigo v Latviji poletela vojakinja Teja Tropan, vojakinja strelka iz 2. čete 74. pehotnega polka. V začetku leta je uspešno opravila specialistično usposabljanje za strežca na artilerijskem orožju v Bateriji za ognjeno podporo 72. brigade, kar je pomemben pogoj za udeležbo na »artilerijski misiji«. Teja je del kontingenta Slovenske vojske, ki je v Latviji prisotna od leta 2017. Z misijo Okrepljena prednja prisotnost v Latviji prispevamo k zavezniški odvrtačni in obrambni držki kot skupni odziv Nata na spremenjeno varnostno okolje v njegovi vzhodni sosesčini. Teja je na misiji vsesplošno aktivna, zato ne gre pozabiti, da je septembra uspešno promovirala Slovenijo in Slovensko vojsko. Sodelovala je v videu s temo primerjava slovenskega in kanadskega suhega dnevnega obroka. Video je objavljen na Natovem youtube kanalu: Canadian and Slovenian Soldiers Swap Rations. Tekmovala je tudi v posebnem triatlonu, ki je bil organiziran v bazi (veslanje in kolo na trenažerju ter tek na stadionu), na katerem je zmagala v ženski konkurenci.

maj. Stanislav Šeга

12. junij 2023: odhod na prvo misijo v Latvijo. Ko smo se marca po končani opravljeni vojaški evidenčni dolžnosti strežca v artileriji začeli pogovarjati o možnosti odhoda na misijo, se je vse skupaj zdelo še zelo daleč. Pa vendar so tedni hitro minevali in prišel je trenutek, ko je šlo zares. Zaželo se je pripravlanje skupne opreme, oborožitve in na koncu še osebne prtljage. Vznemirjenje, neučakanost, strah pred neznanim in premišljevanje o tem, ali sem spakirala vse potrebno, je le nekaj občutkov, ki so me prevzemali zadnje dni pred odhodom. Potovanje na sever je potekalo gladko in hitro smo zavzeli svoja mesta ter prevzeli – nadaljevali delo svojih predhodnikov. Lahko bi rekla, da brez zapletov vsekakor ni šlo, saj si je vsak želel imeti najboljši prostor in posteljo v naslednjih šestih mesecih. Ko se je začetna naglica zaradi prevzemanja skupne opreme, logističnih nalog in namestitve umirila, smo se posvetili temu, zaradi česar smo prišli na misijo – dodatnemu usposabljanju in umestitvi v mednarodno bojno skupino. Glede na to, da sem med najmlajšimi v vodu, sem se lahko med usposabljanji ogromno naučila od starejših pripadnikov, za katere je bila to že druga ali celo tretja misija v Latviji.

Med usposabljanji zunaj in znotraj baze je poudarek na mednarodnem sodelovanju in tega ne manjka niti v prostem času, saj sem kot pripadnica slovenskega kontingenta dobila priložnost sodelovanja v preizkušanju suhega dnevnega obroka (SDO) s predstavnikom kanadskega kontingenta. Vse skupaj pa je na koncu dobilo podobo kratkega filma, v katerem je mogoče videti pokušanje hrane in na koncu tudi oceno slovenskega in kanadskega SDO-ja. Po dobrem mesecu usposabljanja v bazi smo konec julija odšli na teren, kjer smo se nato preizkušali skoraj vsak drugi teden. Maskirali smo havbice, se urili, kopali zaklonilnike, izvedli različna artilerijska bojna streljanja, seveda pa ni manjkalo niti nočno varovanje. S terenskim usposabljanjem smo se tako pripravljali na glavno, t. i. zaključno – certifikacijsko vajo, ki je potekala od 18. do 28. septembra in smo jo uspešno zaključili. Za češnje na vrhu torte zaključnega 10-dnevnega terena pa velja omeniti predstavitevni dan (angl. DV-day). Gre za živ prikaz, kako deluje celotna bojna skupina, s predstavitvijo različnih oborožitvenih sistemov in opreme, v katerem so sodelovale vse nacije in kjer je bilo mogoče videti ogromno stvari. Od streljanja havbic, tankov, učinkov eksplozij do pehotnega streljanja. Zagotovo so bili to zame drugačni tereni, kot sem jih vajena s pehoto, kajti vloga artilerije se povsem razlikuje od dela v pehoti. Še bolj sem spoznala, kako ključen je vsak

element znotraj voda; od vseh ljudi na havbici v ognjenem delu do topografov in računcev, da delo poteka nemoteno in da je streljanje na koncu natančno.

Med vsem tem smo imeli tudi pehotna streljanja, kjer posebej izstopa zadnje, ko je bilo vreme prav vojaško – deževno, vendar se je naš vodni podčastnik s pripravo res potrudil in nam organiziral streljanje v obliki zanimivega strelskega tekmovanja. Kljub vsem obveznostim smo vedno našli čas za treninge v fitnesu ali teke okoli baze. Ekipno smo se udeležili tudi turnirja v odbojki in nogometu. Preden so se začeli tereni, so naši poveljujoči organizirali »timbilinge« – turnirje odbojke in »cornbag« turnir (kanadska igra z vrečami), kjer smo se vsi predvsem zabavali, vendar tekmovalnost seveda ni bila izključena. Ena izmed stvari, ki se mi zdi izredno dobra, je ta, da se dogajajo v bazi različna športna tekmovanja in vsak lahko najde kaj zase. Hvaležna sem, da sem se lahko prvič preizkusila tudi v triatlonu. Vse to nam pomaga ohranjati dobro telesno pripravljenost.

Kot zanimivost moram omeniti, da imamo znotraj slovenskega kontingenta tri različne narode – vojske: pripadnike oboroženih sil Črne gore in Severne Makedonije, ki predstavljajo vsak po en ognjeni oddelek, ter seveda glavnino, ki jo predstavljamo pripadniki Slovenske vojske. Lahko rečem, da je sodelovanje zgledno. Ker smo veliko skupaj, se drug od drugega naučimo marsikaj zanimivega o posamezni državi.

Ko smo bili že krepko čez polovico misije, je napočil čas za naš dopust in z lahkoto lahko rečem, da je minil, še preden se je sploh začel, in spet smo bili nazaj. Glede na to, da trenutno predstavljamo zadnjo rotacijo artilerije na misiji v Latviji, nas čaka še veliko dela pred decembrskim odhodom domov, saj moramo pripraviti vse, ker se bo večina opreme vrnila z nami v Slovenijo. Čeprav gre misija proti koncu, pa nas kljub temu čaka še eno artilerijsko bojno streljanje s havbicami, kar je krona našega delovanja, ki obenem vzdržuje »bojno« kondicijo.

Misijo vsak posameznik dojema po svoje, saj se vsak z izzivi drugače spoprijema. Zame osebno je to za zdaj dobra izkušnja, saj sem se poleg vsega novega službenega znanja naučila tudi marsikaj o sebi in spoznala ljudi, ki bodo ostali v mojem življenju tudi po končani misiji.

Teja Tropan

PISMO IZ SLOVAŠKE

Cenjeni sodelavci in sodelavke, pišem vam pismo z misije, iz SVNKON eVA 03 Slovaška. Zunaj dežuje in kot se v barvite jesenske barve spreminja narava okoli nas in oznanja, da se počasi končuje neko obdobje, gre tudi naše poslanstvo počasi proti koncu, saj nas do odhoda loči samo še dobrih 35 dni. Dnevi tukaj minevajo zelo hitro, ponedeljki se prelivajo v tedne, ti pa v mesece. Hitro se menjujejo vikendi, ki nam predstavljajo nekakšen vrh uspešno zaključenega tedna, in kar nam veliko pomeni, tudi dovoljeni izhodi za dobro opravljeno delo. Najraje jih izkoristimo za obisk nakupovalnih centrov in restavracij, pa tudi brez Burger Kinga ne gre. V bazi Slavia, kjer smo nastanjeni, je jedilnica, ki vsakodnevno poskrbi za našo prehrano. Zajtrk je za vse enak, za kosilo in večerjo pa lahko izbiramo med tremi različnimi meniji. V sklopu jedilnice deluje še

kantina, ki ponuja tople napitke, sokove in sladice, dodobra pa izkoristimo tudi kuhinjo v nastanitvenih prostorih, ki je hkrati prostor za druženje. Zelo radi skuhamo kakšno jed, ki nas spominja na vonjave domače kuhinje. V prostem času poleg priložnostnih aktivnosti radi poskrbimo za svojo psihofizično pripravljenost.

Nekateri bolj, drugi manj, vsak po svojih zmožnostih. Osebnostno menim, da je velik prispevek k dobremu počutju organizacija športnih prireditev oz. aktivnosti, v katere se lahko vključi vsak posameznik. Od organiziranih pohodov, tekmovanj v nogometu do tekaške lige, na kateri sem tudi sama v ženski kategoriji odnesla priznanje za prvo mesto. Škoda bi bilo, če ne bi omenila še tekmovanja Iron Man, na katerem sta dva naša pripadnika dosegla odlične rezultate.

Medsebojno sodelovanje in tekmovalnost dajeta vsem udeležencem občutek zadovoljstva, medsebojne povezanosti in povezanosti z drugimi pripadniki bojne skupine. Dosežek, na katerega sem osebno najbolj ponosna, je nedvomno prvi obisk dvatisočaka. Gora Krivan, ki je dobila ime po svoji značilni ukrivljenosti, ima bajeslovni pomen za slovaško kulturo in zgodovino.

Naj vas prebrano ne zavede, naša misija še zdaleč nista samo zabava in fitness, temveč tudi veliko usposabljanja iz vojaških veščin, od posameznika do četne ravni. Kljub vsem vremenskim, terenskim in drugim, včasih težkim dejavnikom pa je naše delo vedno opravljeno strokovno in na nivoju. Delo večinoma poteka na poligonih, ki so postali stalnica našega življenja in delovanja tukaj na Slovaškem.

Naloge so predvsem usmerjene v taktično usposabljanje, vzdrževanje usposobljenosti in povezljivost s preostalimi pripadniki iz Nemčije, Slovaške, Združenih držav Amerike ter Češke, ki vodi večnacionalno bojno skupino eVA. Nadrejeni so z našimi dosedanjim delom in profesionalnim odnosom zelo zadovoljni. Zasluge ležijo v naši skupni želji opraviti delo brez napak, saj si prizadevamo za popolnost. Kljub temu je prisotno tudi skupno zavedanje o napakah, ki so včasih neizbežne in nujne za razvoj, izboljšave ter napredek. Za konec vam bralcem polagam na srce, da se ob težkih trenutkih, stran od družine in ljubljenih, spomnimo in cenimo trenutke miru, ki jih imamo, ter bodimo dobri do sebe in drugih.

Vaša sodelavka Eva Škrbinšek

VTISI OB ODHODU IZ ENOTE

Prvič sem se od kleščmanov poslovil oktobra 2018, potem ko sem v enoti preživel osem mesecev, ki so bili zaznamovani z intenzivnimi pripravami in nato uspešno opravljenim preverjanjem bataljonske bojne skupine po metodi CREVAL.

V tem kratkem, vendar napornem obdobju, ko sem opravljal dolžnost načelnika S-3, sem imel priložnost spoznati in delati z izjemnimi pripadniki, ki so zmogli opraviti še tako zahtevne naloge.

Dolžnost namestnika poveljnika polka in izvršilnega častnika sem zato maja 2021 prevzel z navdušenjem in pričakovanji, ki so se v naslednjih dveh letih in pol prelevila v neprecenljive izkušnje.

Danes, ko se oziram na čas, ki sem ga preživel v enoti, se mi porajajo različni občutki, predvsem občutek ponosa in pripadnosti vrhunskemu kolektivu, ki sem ga imel privilegij pomagati voditi in v njem sodelovati. Pred očmi se mi odvrtijo številni spomini, izkušnje in dosežki.

Delo je bilo vedno dinamično, nikoli dolgočasno ter polno priložnosti za rast in sodelovanje z izjemnimi ljudmi. Združenje teh izkušenj me napolni s ponosom, hvaležnostjo in globokim spoštovanjem do mojih soborcev. V pehotnem polku je vsak dan zaznamovan s številnimi izzivi, zahtevami in nalogami.

Teh je vedno preveč, časa pa vedno premalo. Toda če si obdan z izkušenimi, samoiniciativnimi, delovnimi in zaupanja vrednimi posamezniki, ki s svojim znanjem in predanostjo omogočajo učinkovito izvedbo nalog, potem je vse skupaj veliko lažje.

V času, ki sem ga preživel v 74. pehotnem polku, sem se veliko naučil o organizaciji dela in koordinaciji poveljstva, vendar so bile najpomembnejše lekcije tiste, ki sem se jih naučil od pripadnikov polka.

Obdobje so zaznamovale številne pomembne aktivnosti in mejniki: reevalvacija poveljstva bataljonske bojne skuine po metodi CREVAL, sodelovanje na vajah doma in v tujini, uvajanje koncepta LFTT (angl. *live fire tactical training*, taktična bojna streljanja) in izvedba taktične vaje z bojnim streljanjem pehotne čete, angažiranje pri odpravljanju posledic naravnih nesreč, navsezadnje smo leta 2022 praznovali 30. obletnico 74. pehotnega polka.

Ne smemo pozabiti, da smo velik del teh aktivnosti izvedli med pandemijo, kar je pred nas postavilo še dodatne izzive. Z vsakdanjim delom smo dokazali, da sta zavezanost k visokim standardom in izvedba nalog naša prioriteta.

Ena od ključnih komponent uspešnega dela je bila naša povezanost. Pripadniki polka so bili ne le moji podrejeni, temveč sodelavci, s katerimi smo gradili skupno pot.

Vsak dan sem bil priča njihovi predanosti in motiviranosti. Delovna etika, ki jo je gojil vsak posameznik, je bila ključnega pomena za naš skupni uspeh.

Povezanost je bilo opaziti predvsem v najtežjih trenutkih, ko smo se ob okrnjeni kadrovski zasedbi spoprijemali s stresom in pritiskom. Skupaj smo premagovali ovire in se učili iz vsake situacije. Vsak padec smo obrnili v priložnost za rast in izboljšanje.

Ne morem mimo tega, da ne bi izpostavil pomena zaupanja v vojaškem kolektivu. Zaupanje je graditelj in varuh skupinskega duha. V 74. pehotnem polku smo si med seboj zaupali in vedeli, da lahko ne glede na okoliščine računamo drug na drugega.

To je bila temeljna vrednota, ki je utrdila našo povezanost in omogočila, da smo uspešno opravili vse izzive. Kleščmani so v vseh pogledih upravičili moje zaupanje, v njihovi sredini pa sem se vedno počutil sprejetega. Ponosen sem na delo, ki smo ga opravili skupaj, ter prepričan, da bo enota nadaljevala svojo pot k še večjim uspehom.

Hvala vsem, ki ste bili del te poti. Kleščmanom želim vse dobro še naprej, ohranite svoj značaj in ostanite zvesti svojemu motu: jeklena volja, jeklen pogum, jeklen oklep!

Rob Kovše

PREVZEM DOLŽNOSTI ČETNEGA PODČASTNIKA 3. PEHOTNE ČETE

BESEDILO: GREGOR DROFENIK

Ko preletim zadnjih dobrih 21 let službe v Slovenski vojski, mi ob prvi misli nikoli ne priplavajo na površje naloge in dolžnosti, ki sem jih opravljal, temveč vedno ljudje, s katerimi sem delal oziroma sestavljal kolektiv. Ti kolektivi (skupina – vodja skupine, oddelek – poveljnik oddelka, vod – vodni podčastnik, četa – četni podčastnik) so glavno gonilo moje motivacije in vneme za delo, ki ga trenutno opravljam ter poskušam zrcaliti na preostale.

Oktobra 2020 sem od višjega štabnega vodnika Sumerja prevzel dolžnost enotovnega podčastnika 2. pehotne čete. Tedanji občutki, ki so izvirali predvsem iz nejasnosti funkcije in vloge četnega podčastnika v kombinaciji pandemije covid-19 in zaščitnih mask, se temeljito razlikujejo od občutkov ob prevzemu dolžnosti v 3. pehotni četi. Ko navajam nejasnosti funkcije in vloge četnega podčastnika, to ne pomeni, da nisem bil pripravljen.

Umestitev v stroj, kot je pehotna četa, zahteva svoj čas in sodelovanje s temelji čete – poveljnikom čete, namestnikom poveljnika in četnim oskrbnikom – ter navsezadnje sprejetje četnih rutin za svoje. V tem trenutku bi se še enkrat rad zahvalil kolektivu 2. pehotne čete za sprejem neznanca v svoje vrste in za izkazano zaupanje ter možnost vplivanja. Hvala!

Po dveh letih in sedmih mesecih sem se vrnil »domov« v Vojašnico Franca Rozmana - Staneta v Celju, kjer sem prej kot vojak in podčastnik služboval skoraj 18 let. Osebni občutki so bili mešani. Po eni strani sem bil zadovoljen, da sem bližje domu, in to v četi, v kateri sem začel vojaško službo, po drugi strani rahlo pod vtisom, da sem zapustil odlične sodelavce v Vojašnici generala Maistra.

Ko pa govorim o občutkih ob sprejemu dolžnosti, pa lahko trdim, da v 3. pehotno četo nisem prišel z negotovostjo in naivnim razmišljanjem o idealih, temveč z nahrbtnikom, polnim izkušenj, pogojenih z zavedanjem, da bo današnji spisek naslednji dan drugačen, da bo načrtovano terensko usposabljanje odpadlo zaradi civilno-vojaškega sodelovanja v vrtcu Tri mravljice, da bo vojak z odobrenim dopustov v ponedeljek vseeno prišel delat, da bo zjutraj, ko vklopim računalnik, pet novih sporočil z nalogami.

3. pehotna četa je specifična v 74. pehotnem polku. Prvič, ker je do leta 2017 delovala v okviru 20. pehotnega polka kot 1. pehotna četa. Drugič, ker je dislocirana od matične enote. O tem govori tudi četni znak, ki so ga pripadniki 3. pehotne čete izdelali sami. To je znak celjskega viteza s kleščmanovo glavo in kleščami. V svoji zgodovini je četa kot prva iz 20. pehotnega polka odšla na četno misijo leta 2005 v Bosno in Hercegovino.

Pokrivala je misije Althea, Kfor, Unifil in Isaf ter sodelovala na številnih terenskih aktivnostih v sklopu mednarodnih kopenskih sil v Italiji in na Madžarskem. Četa je kot prva izvedla zračni desant na takrat novih helikopterjih Cougar ob dnevu Slovenske vojske v Divači. Pod okriljem 74. pehotnega polka je bila napotena na mednarodno vojaško vajo na Norveško v zimskih razmerah in nato na Kfor v pandemiji covid-19. To je samo nekaj alinej v bogati zgodovini 3. pehotne čete, na katero so pripadniki izjemno ponosni.

Kot novi enotovni podčastnik 3. pehotne čete si bom prizadeval za optimizacijo delovnih procesov znotraj čete in do nadrejenega poveljstva. Med drugimi nalogami so izboljšanje informiranosti pripadnikov, dvig kohezije med njimi (če bodo naloge dopuščale), obnova zastarele infrastrukture v sodelovanju z enoto vojašnice (če nam bo proračun naklonjen), nadgradnjo četnih rutin ter dvig psihofizične pripravljenosti pripadnikov. Spremembe so del našega vsakdana in biti morajo usmerjene v izboljšave. Spremembe lahko vsilimo z danes na jutri ali pa jih dobro načrtujemo, organiziramo usposabljanje za udeležence in zaženemo proces. Omilitev posledic sprememb so skrbno načrtovanje, priprava nanje in dobra informiranost.

REEVALVACIJA ČETE NATOVE POBUDE ZA PRIPRAVLJENOST 2023

BESEDILO: JURE REPINA

Na območju Vojašnice generala Maistra in Osrednjega vadišča Slovenske vojske Poček se je med 29. septembrom in 6. oktobrom 2023 izvedla reevalvacija zmogljivosti enote Slovenske vojske v okviru Natove pobude za pripravljenost (angl. *Nato Readiness Initiative, NRI*). Enota je 29. septembra opravila pregled (t. i. *IBI*) ter med 2. in 6. oktobrom preizkus. Četo Natove pobude pripravljenosti sestavljajo pripadniki različnih enot Slovenske vojske. Njeno jedro je 1. pehotna četa 74. pehotnega polka (SKOV 8 × 8), ki je zaradi svoje specifičnosti popolnoma s pripadniki celotnega polka. Posebnost te čete je zahteva zaveznitva po samozadostnosti delovanja v mednarodnem okolju, zato jo podpirata logistični vod Logistične brigade in sestava nacionalnega podpornega elementa, katerega vodja je ob aktivaciji tudi poveljnik kontingenta.

Četa je po napornem letu oktobra 2022 uspešno opravila evalvacijo po direktivi ugotavljanja pripravljenosti ter ustrezno bojno pripravljenost potrdila v mednarodni operaciji in na misiji Aktivnosti okrepljene pozornosti 02 (angl. *enhanced Vigilance Activities, eVA*) v Leštu na Slovaškem. Specifika preverjanja čete v letu 2022 ni obsegala podpore logističnega voda. Misijo eVA 02 je četa izvajala z namensko sestavo pripadnikov od decembra 2022 do maja 2023. Enota je na tej nalogi v Natovi mednarodni bojni skupini na Slovaškem (*NATO Multinational Battlegroup in Slovakia*) potrdila in dokazala svojo pripravljenost.

Ob vrnitvi v Slovenijo je v sestavi zmogljivosti nastalo do približno 40 odstotkov kadrovske spremembe, prav tako so bile potrebne nekatere strukturne spremembe. Med pomembnejšimi je poveljstvo nad manevrsko četo v zmogljivosti od stotnika Mateja Arbeiterja prevzel stotnik Jani Krajnc. Podobno so se spremembe dogajale pri načrtovanju integracijske vaje v Italiji skupaj z italijansko brigado Garibaldi, v sklopu katere bi združena zmogljivost Natove pobude

za pripravljenost leta 2023 potrdila svojo pripravljenost. Zaradi preklica združene vaje v Italiji se je reevalvacija opravila v Sloveniji na Počku. Med usposabljanjem za doseganje pripravljenosti sta 74. pehotni polk in četa za Natovo pobudo za pripravljenost novembra in decembra 2023 tam podpirala in izvedla strelska usposabljanja z zavezniki.

PRIPRAVE

Reevalvacija ni prišla ob optimalnem času, vendar glede na načrtovane naloge v 74. pehotnem polku je bil ta najbolj primeren. Trend opravljanja operativnih nalog, kadrovske spremembe in projektov, ki dodatno bremenijo eno od redkih bojno pripravljenih enot v Slovenski vojski, je v sklopu tega preverjanja predstavljal izziv. Že leta se v 74. pehotnem polku in Slovenski vojski spoprijemamo s pomanjkanjem virov za izvajanje operativnih ciklov. Pogosto se zgodi, da je breme številnih nalog, velika ovira optimalnega dela. Vendar ko je naloge treba opraviti, smo vojska še vedno vojska. Priprave na reevalvacijo so zaznamovale naloge pri pripravi Olimpijskega festivala evropske mladine, vihra in poplave na območju širše Slovenije, zlasti katastrofa na Koroškem. Vse te naloge so izziv za delovanje bojnih enot, zlasti sestave Natove pobude za pripravljenost, ki se je vrnila z misije, ob tem pa je bila deležna številnih kadrovske in materialne spremembe. Poveljstvo 72. brigade je za reevalvacijo pripravilo brigadni ukaz, ki ga je poveljstvo bataljonske bojne skupine v sklopu celotnega vojaškega procesa odločanja uporabilo za pripravo vadbene situacije.

Sestava in organiziranost reevalvacije:

- vodstvo vaje Excon (poveljstvo 72. brigade);
- nadrejeno poveljstvo HICON (poveljstvo bataljonske bojne skupine);
- skupina naznačevalcev (OPFOR) iz vseh enot 72. brigade (z dodanimi pogodbenimi pripadniki rezervne sestave);
- skupina ocenjevalcev in nadzornikov;
- skupina za podporo s sistemom za

simulacijo taktičnega delovanja;

- skupina RLS (podpora enotam: splošna podpora in koordinacija ter podpora v kuhinji za celoten aparat);
- primarni vadbenci in ocenjevanji:
- četa Natove pobude za pripravljenost (74. pehotni polk) z dodanimi elementi (poveljnik stotnik Jani Krajnc);
- logistični vod (Logistična brigada/670. logistični polk) (poveljnik nadporočnik Benjamin Grojzdek);
- sekundarni vadbenci: poveljstvo bataljonske bojne skupine in baterija za ognjeno podporo (v vlogi samostojnega usposabljanja in odzivne celice).

POTEK REEVALVACIJE

Po uvodnih pregledih 29. novembra in procesu vodenja enot do ravni voda je Slovenija 2. oktobra po skoraj enoletnem premoru videla pehotno-motorizirano četo na SKOV 8 × 8 v premiku iz Maribora v postojnsko vojašnico. Enota je z razpoložljivo sestavo prišla v Postojno, kjer se je povezala z nadrejenim poveljstvom in dodano enoto logističnega voda. Še istega dne se je enota premaknila v BOX (območje delovanja – z načrtovano situacijo). Do večera je posedla položaje na zbirnem območju in izvedla še zadnje priprave za nalogo: obramba območja, priprava za (proti)napad. Nadrejeno poveljstvo bataljonske bojne skupine 74. pehotnega polka je delovalo v postojnski vojašnici. Pehotna četa in logistični vod sta po izvidovanju zasedla zbirno območje, kjer je poveljnik čete na podlagi opravljenega procesa vodenja enot izdal povelje za delovanje enotam. Četa je v kritju teme in zgodaj zjutraj zasedla obrambne položaje, jih dodatno utrdila in se pripravila na napad sovražnika. Teren na Počku, ki nam je sicer poznan, je neugoden. S podobnimi izzivi se je srečala četa, ki je maksimalno izkoristila prednosti in slabosti oborožitve in sistemov. Časa za popolno urejevanje je bilo premalo. Za vzpostavitev sistema obrambe je potrebno veliko napora. Četa je potrdila sistem obrambe in izvedba preizkuse, ki so poveljniku pokazali pomanjkljivosti v sistemu obrambe. Ob sovražnikovem napadu je uspešno odbila sovražnikovo glavnino. Pri tem je sicer utrpela izgube. Sovražnika je prisilila v izmik in se pripravila na podporni napad, ki ga je izvedla naslednji dan. Zahtevnost take vaje so dodatno simulirale imitacije in sistem za simulacijo taktičnega delovanja, kot celotna pot in delo v sestavi bataljonske bojne skupine. Ves čas delovanja sta enoto

na terenu podpirala tudi logistični vod in nadrejeno poveljstvo. Enota je v fazi obrambe izkoristila bližnjo zračno podporo in simfonijo ognjev, po načrtu ognjene podpore in sistema ovir. Z vidika zračne in ognjene podpore ima četa Natove pobude za pripravljenost v svoji sestavi element kontrolorjev združenih ognjev, kar je po novi doktrini uporabe teh elementov redkost, vendar pomemben element ranga te zmogljivosti. Po konsolidaciji v obrambi se je enota popolnila z novimi vojaki in glede na tempo današnjih spopadov začela pripravo na podporni napad. Cilj tega napada je bil vzpostaviti pogoje, da prijateljska oklepna brigadna skupina napreduje v glavni napad. V sklopu nalog čete Natove pobude za pripravljenost je bil poseben poudarek na vzpostavitvi vzdržljivosti podpore. To je glavna naloga logističnega voda in poveljstva čete. Tudi ta dva elementa sta opravila pomemben del v sklopu reevalvacije. Enote so končale naloge v BOX-u po več kot 72 urah situacijske naloge. Ob koncu preverjanja je bila z enotami izvedena analiza in podana ocena preverjanja.

IDENTIFICIRANE LEKCIJE

Preverjanje je odkrilo nekatere pomanjkljivosti v organizaciji enote, kadrovski sestavi elementov in materialni formaciji. Takšna oblika usposabljanja je pomembna za samo zmogljivost, pa tudi za nadrejeno poveljstvo. Samo prek zahtevnih usposabljanj in nalog se lahko gradijo kompetence, ki so ključne za delovanje bojnih in podpornih enot. Bojno delovanje je naporno in zahtevno. V senci spopadov v Ukrajini in Gazi se je treba zavedati osnovnega poslanstva vojsk še toliko bolj. Obe ocenjevani enoti, logistični vod in bojni del čete Natove pobude za pripravljenost, sta reevalvacijo uspešno opravili. Na podlagi poročila bo odločeno o podaljšanju certifikata zmogljivosti na ravni Poveljstva sil Slovenske vojske.

Zmogljivost čete Natove pobude za pripravljenost z nacionalnim podpornim elementom ter logističnim vodom je bila preverjana in ocenjevana iz postopkov obrambe, napada, oskrbovanja čete, procesa odločanja in priprave na boj. Ob izdanem certifikatu Poveljstva sil bo zmogljivost Natove pobude za pripravljenost pripravljena za prevzem nalog v povišani stopnji pripravljenosti.

Pripadniki v sestavi zmogljivosti, **SREČNO!**

DELOVANJE 74. PEHOTNEGA POLKA MED NAJVEČJIMI POPLAVAMI V SLOVENIJI

BESEDILO: JANI KRAJNC

Ena od nalog, združenih v poslanstvo Slovenske vojske, je podpora pri zagotavljanju varnosti in blaginje državljanov Slovenije, kar obsega tudi sodelovanje v zaščiti in reševanju ob naravnih in drugih nesrečah. Ob naravni nesreči lahko župan ogroženega območja prek Uprave za zaščito in reševanje zaprosi za pomoč Slovenske vojske. Zato je bila na Poveljstvu sil oblikovana zmogljivost Vihra, katere namen je zagotavljati sile v pripravljenosti za takojšnjo napotitev na krizno območje. Zaradi zgodnjega opozorila o možnosti poslabšanja vremena je tudi 74. pehotni polk zagotovil pripadnike, ki bi lahko bili napoteni na določeno območje delovanja.

Poplave v severni in osrednji Sloveniji so se začele 3. avgusta, po dolgotrajnem močnem nalu. Po poročanju Agencije Republike Slovenije za okolje je na najbolj izpostavljenih območjih padlo od 150 do 200 l/m² padavin. Zaradi ogromne količine dežja so prestopili številni vodotoki in poplavalili več naselij. Med najbolj prizadeta območja spada Mežiška dolina, kjer je reka Meža škodo delala od Črne na Koroškem, kjer je prestopila breg ter drla čez večino kraja ter uničevala nasipe, ogrožala in podirala mostove, vse do Raven na Koroškem. Komunikacija s Črno na Koroškem je bila prekinjena do 5. avgusta. Prav tako je bilo zaradi plazov, ki jih je povzročila količina zapadlega dežja, onesposobljena večina telekomunikacijskih omrežij, kar je še bolj oteževalo kakršno koli zunanjo pomoč.

V takšno okolje smo bili 3. avgusta zjutraj napoteni pripadniki vseh čet 74. pehotnega polka, v skupnem številu 30 pripadnikov. Premik smo izvedli z več terenskimi in tovornimi vozili. Zaradi vnaprejšnjih poročil o blokadi vseh komunikacij na ogroženem območju se je glavnina premaknila v vojašnico v Slovensko Bistrico, eno vozilo pa je nadaljevalo pot proti Ravnam na Koroškem in izvidovalo primerno pot.

Kljub poplavljenim cestam se je glavnini uspelo nemoteno prebiti do Raven, kjer je takoj po vzpostavitvi stika s poveljnikom Civilne zaščite začela na več lokacijah reševati poplavljenе objekte in polniti vreče za zaščito objektov. Aktivnosti so se nadaljevale še v naslednji dan, 4. avgusta, tako v Ravnah kot tudi na Prevaljah, kjer smo dodatno omejevali škodo na objektih zaradi razlitja kurilnega olja.

Ves čas delovanja so iz izoliranih objektov, ki so bili neposredno ogroženi, helikopterji Slovenske vojske reševali civiliste, ki smo jih nato sprejeli in prepeljali k sorodnikom ali znancem. Istočasno pa so tudi oskrbovali vasi, ki so bile zaradi poplav odrezane od sveta. Četrtega avgusta smo se štirje s pomočjo gorske reševalne službe tudi izkrcano prebili v središče Črne, kjer smo se povezali z gasilci in Civilno zaščito ter vzpostavili začetni stik z odrezanim delom in začeli koordinacijo, kako vzpostaviti stik s preostalim svetom. Pri tem smo opazili več objektov, ki smo jih reševali in odkopavali že ob plazovih 22. julija, ko se je dogodek zgodil v nekoliko manjšem obsegu. Kljub trenutnemu občutku, da opravljamo Siziŕovo delo, smo s prejšnjo vnemo nadaljevali svojo nalogo. Posledično smo zaradi tega večino naporov v soboto in nedeljo prestavili v Mežico in začeli iskati oskrbovalne poti v Črno. V Mežici so naši pripadniki začeli reševati ogrožene objekte pred povišano Mežo. Prav tako smo bili naprošeni, da pomagamo omejevati dostop v razdelitvenih centrih in trgovinah.

Naši pripadniki so samoiniciativno in v koordinaciji s Civilno zaščito na obrobju Črne na Koroškem vzpostavili sprejemno-oskrbovalni center, kjer so iz helikopterjev SV sprejemali materialna sredstva, pakirali v samostojne pakete oskrbe in z njimi oskrbovali neprizadeti del kraja ter jih delili na sami lokaciji.

Ves čas smo tudi ohranjali stik s Civilno zaščito s Prevalj in Ravn na Koroškem, saj sama sestava Civilne zaščite ni omogočala neposredne koordinacije naporov in sredstev v ožji Mežiški dolini, kar se je nekajkrat izkazalo kot velika pomanjkljivost, saj posamezen lokalni poveljnik Civilne zaščite ni imel pregleda nad tehniko in sredstvi v sosednjem območju odgovornosti. Ves čas angažiranja so naši pripadniki ohranili navdihujoče visoko stopnjo motiviranosti in delavnosti ter požrtvovalno pomagali komur koli v stiski. To je bilo zelo očitno vsem ljudem tam, saj so naši pripadniki povsod doživeli prijeten sprejem in veliko hvaležnosti (vedno se najdejo posamezniki, ki potrjujejo pravilo).

Brez intervencije naših pripadnikov verjamem, da bili tako škoda na objektih kot tudi dodatno narejena škoda še veliko večji.

IZKUŠNJE Z 22. TEČAJA JSOC/PSO

BESEDILO: Danijela Šebjanič

Tečaj nižjih častnikov za misije in operacije v podporo miru – JSOC/PSO (angl. *Junior Staff Officers Course for Peace Support Operations*) je najprej namenjen nadgradnji poveljniških in vodstvenih veščin poveljnikov čet, namestnikov ali poveljnikov vodov oziroma častnikom, ki bodo napoteni na misije v podpori miru oziroma za vojaške opazovalce. Bila sem šele druga predstavnik Slovenke vojske, ki se je udeležila tega tečaja, čeprav se je izvedel zdaj že 22. leto zapored. JSOC je potekal med 11. in 22. septembrom 2023 na Terezijanski vojaški akademiji v avstrijskem kraju Wiener Neustadt. Temeljil je na vojaškem procesu odločanja, ki se uporablja na ravni bataljona in višje.

Na službeno pot sem se odpravila v nedeljo, 10. septembra. Po prihodu so me na recepciji hotela čakale vse potrebne informacije in kartica, ki mi je naslednje jutro omogočila vstop v akademijo oziroma inštitut, ki je civilni del akademije.

Začetna zadržanost in negotovost sta kaj hitro minili, saj smo bili tečajniki približno iste starosti in smo kot »milenijci« zelo hitro navezali stike. Na tečaju nas je bilo 19 iz devetih različnih držav. Nemčija kot najbolj številna (devet), ob njej še Švica, Nizozemska, Čile, Tunizija, Alžirija, Kosovo, Nigerija, Jordanija, Maroko in Slovenija, vsaka s po enim pripadnikom.

Tečaj je potekal v angleškem jeziku, vodil pa ga je izkušen polkovnik Christian Wolf, ki nam je nesebično predajal znanje, ni pa mu zmanjkalo niti predlogov, kako preživeti prosti čas in večerna druženja.

Prva dva dneva prvega tedna smo preživeli v klopih in zgradili teoretično osnovo, ki je bila podlaga za poznejše praktično delo. Poleg osnovne predstavitve Avstrije, avstrijskih oboroženih sil in njihovega sistema nas je polkovnik Wolf z gostujočimi predavatelji seznanil s štabnim delom in osnovami vojaškega procesa odločanja, ki ga uporabljajo v avstrijski vojski, z Natovo logistiko in ozadjem mednarodnih operacij v miru, hkrati pa nam dodelil termine za govorne nastope. Vsak udeleženec je moral pripraviti predstavitev v PowerPointu in 45-minutni govorni nastop, ki je obsegal predstavitev države nastopajočega, njene oborožene sile in vojaški proces odločanja, ki ga uporabljajo. Predstavitev je bila del zaključne ocene.

V sredo smo začeli praktično delo. Razdelili so nas v dva štaba, vlogo poveljnika bataljona je na eni strani prevzel polkovnik Wolf, na drugi strani pa gostujoči predavatelj iz Nemčije, podpolkovnik Heinzmann. V štabu nas je bilo devet, eden kot namestnik poveljnika bataljona, preostali smo pokrivali vsak svoj sektor. Dobili smo ukaz in gradivo, proces vojaškega odločanja pa je v teh šolskih razmerah potekal tri dni. Naloga je zahtevala premik bataljona na Brač in vzpostavitev miru na otoku. Časovne okvire in ure posameznih sestankov smo si določili sami, predstavili ugotovitve poveljniku bataljona in po sestanku nadaljevali delo v skladu z njegovimi odločitvami in usmeritvami. Rezultat vojaškega procesa odločanja sta bili dve različici delovanja, poveljnik pa je izbral tisto, ki se mu je zdela primernejša.

Kljub celodnevnemu preživljanju časa v učilnici je prvi teden minil hitro in pred nami je bila sobota. Na urniku je bil ogled Dunaja pod vodstvom polkovnika Wolfa. Pokazal in razkazal nam je številne zanimivosti mesta, ki jih je podprl z zgodbami in zgodovinskimi dejstvi, ni pa manjkalo niti neformalnega druženja in prostega časa za samostojni ogled mesta. Soboti je sledila prosta nedelja, ki smo jo tečajniki preživeli po izbiri. Sama sem se odpravila raziskovat bližnji najvišji vrh Spodnje Avstrije, 2076 metrov visok Schneeberg.

Vikend je minil hitro in že je sledil nov delovni teden. Spet smo se razdelili v dva štaba, v goste pa sta prišla latvijska visoka častnika, ki sta bila tisti teden v vlogi poveljnika bataljona. Ukaz in naloga drugega tedna sta bila nekoliko drugačna. Naloga je obsegala kraje in vasi v okolici Dunajskega Novega mesta in je poleg štabnega dela v učilnici vključevala tudi enodnevno izvidovanje na terenu. Predvidevala je postavitev zasede in zaustavitev napada enote v velikosti čete.

Pogledali smo si ključna mesta in lokacije, ki so bile potrebne za razvoj različnih variant delovanja. Po zaključenem vojaškem procesu odločanja in predstavitvi dveh različic delovanja je poveljnik sprejel odločitev. Delo drugega tedna smo nadgradili in situacijo »odigrali« v računalniškem sistemu. Dan prej je sledila izdaja ukaza poveljnikom čet in nato poveljnikom vodov.

Slednje so predstavljali rezervisti, ki so bili ravno v tistem času vpoklicani na vojaško akademijo. Napisali so svoj ukaz in ga izdali poveljnikom oddelkov. Naslednji dan je sledila simulacija v računalniškem programu in neposredno poveljevanje enotam prek zvez. Vsak štab je imel na voljo dve uri in pol.

Žal veliko premalo, da bi scenarij lahko odigrali do konca. Po končani aktivnosti je sledila analiza. Predstavljene in analizirane so bile ključne odločitve poveljnika bataljona, tako dobre kot slabe, besedo pa so dobili tudi poveljniki čet in vodov ter predstavili svoj pogled na situacijo. Analiza je bila izčrpna, zanimiva in zelo poučna.

V petek smo imeli podelitev diplom in certifikatov za uspešno opravljen tečaj, nato pa smo se udeležili še vodenega ogleda gradu, v katerem je sedež Terezijanske vojaške akademije.

Ta tečaj je prva mednarodna izkušnja v moji vojaški karieri in mi bo zagotovo ostal globoko v spominu. Poleg znanja, ki sem ga pridobila, so neprecenljiva tudi nova poznanstva in prijateljstva, ki nam jih je uspelo navezati v tako kratkem času in jih ohranjamo še danes. Sožitje evropske, afriške in južnoameriške kulture v kombinaciji s krščanskim in arabskim načinom življenja je tisto, kar da takim mednarodnim tečajem dodano vrednost.

MISIJA NEOMAJNA ODLOČENOST (OPERATION INHERENT RESOLVE)

BESEDILO: BOJAN BALAŽEK

ZGODOVINA

Ministrstvo za obrambo Združenih držav Amerike je 17. oktobra 2014 uradno ustanovilo skupne združene namenske sile (angl. *Combined Joint Task Force, CJTF*), da bi formalizirale tekoče vojaške akcije proti naraščajoči grožnji, ki jo predstavlja Isis v Iraku in Siriji.

2013

Islamska država Iraka in Sirije (*Islamic State of Iraq and al Sham, Isis*), imenovana tudi Daesh, se je z izkoriščanjem okolja, ki ga podžigajo sektaški spori, leta 2013 dvignila iz relativne neznanosti in trdila, da je ustvarila islamski kalifat. Organizirana okoli skrajne družbenopolitične ideologije je pridobila konvencionalno orožje, vzpostavila obsežne oborožene formacije, prevzela nadzor nad velikimi območji v Iraku in Siriji in zagrešila grozodejstva, ki so šokirala svet. Daesh je bil uporabljen kot način izpodbijanja legitimnosti teroristične skupine zaradi negativnih razumevanj besede. Daesh je arabski akronim, sestavljen iz začetnih črk prejšnjega imena skupine v arabščini »al Dawla al Islamiya fil Iraq wa al Sham«. Čeprav kot beseda v arabščini ne pomeni ničesar, zveni neprijetno in podporniki skupine nasprotujejo njeni uporabi. Daesh zveni tudi podobno arabskemu glagolu, ki pomeni pohoditi, poteptati ali zdrobiti nekaj.

2014

Junija so se varnostne razmere v Iraku poslabšale in iraški mesti Mosul in Tikrit sta prešli pod nadzor Isisa. Ameriško ministrstvo za obrambo je osrednje poveljstvo vojske imenovalo za poveljstvo kopenske komponente združenih sil za izvajanje operacij v Iraku. S tem imenovanjem je bil ustanovljen prvi operativni štab po odhodu ameriških vojakov iz regije leta 2011. Uradno so ustanovili skupino skupnih združenih namenskih sil – Operacija Neomajna odločenost (angl. *Combined Joint Task Force – Operation Inherent Resolve, CJTF-OIR*), kar pomeni, da se je svetovna skupnost pridružila boju proti Isisu. Trenutno je CJTF-OIR vojaška komponenta globalne koalicije 77 držav in petih mednarodnih organizacij, ki delujejo v Iraku na zahtevo iraške vlade in v Siriji v podporo trajni politični rešitvi na podlagi Resolucije Varnostnega sveta ZN 2254.

2014–2015

Faza 1: *Degrade* – ponižati. Vodil jo je prvi poveljnik CJTF-OIR generalpolkovnik James Terry. Izvajali so napade na Daesh, da bi umirili njihovo širitev v Iraku in začeli zmanjševati njihovo bojno učinkovitost. Obrambne in ofenzivne operacije so hitro dozorele z reševanjem jezidskih žrtev, ujetih na gori Sinjar, ponovnim zavzetjem jezov Mosul in Hadita ter obrambo Bagdada in Kirkuka.

Drugi poveljnik generalpodpolkovnik Sean McFarland je 22. septembra 2015 prevzel vodenje CJTF-OIR. Povečal je pritisk na Isis in oblikoval bojišče za osvoboditev terena izpod njegove oblasti. Koalicijski streli so bili usmerjeni na njegovo vodstvo in infrastrukturo. Namerni in dinamični natančni zračni napadi so bili usmerjeni na gospodarsko infrastrukturo, kar je znatno poslabšalo njegovo sposobnost vladanja. CJTF-OIR je do konca leta 2015 prešel iz faze 1 v fazo 2.

2015–2016

Faza 2: *Counter attack* – protinapad. V tej fazi je CJTF-OIR podpiral iraške varnostne sile in partnerske sile v Siriji, ki so napadale, da bi osvobodile ozemlje in ljudi pod nadzorom Daesha. Tretji poveljnik generalpolkovnik Stephen Townsend je 21. avgusta 2016 prevzel oblast in začel udaren napad na mesto Mosul, ki ga je nadzoroval Isis. Iraške varnostne sile so ob podpori koalicijskega ognja 17. oktobra 2016 začele kopensko bitko za vzhodni Mosul. Iraške varnostne sile in partnerske sile v Siriji so osvobodile dve prestolnici samooklicanega kalifata: Rako v Siriji 17. julija 2017 in Mosul v Iraku do 20. julija 2017.

2017–2020

Faza 3: *Defeat* – poraz. CJTF-OIR je izvajal napade v podporo odločilnim bitkam proti Daeshu. Četrty poveljnik je 5. septembra postal generalpolkovnik Paul Funk II. Iraške varnostne sile in sirske demokratične sile so osvobodile 155 vasi, mesta Havija, Al Kaim, Anah, Raka, Dašiša in velik del vzhodne province Deir Ez Zor.

Irak je 9. decembra 2017 razglasil zmago nad Isisom v tej državi, kar so potrdile večinoma mirne volitve v iraški parlament 12. maja

2018. Poleg tega so očistili 200 kvadratnih kilometrov srednje doline reke Evfrat. Aprila 2018 je bil konec velikih spopadov v Iraku. Peti poveljnik CJTF-OIR je 14. septembra 2018 postal generalpolkovnik Paul LaCamera. Njegovo vodilo so bili usposabljanje in opremljanje ter zmogljivost za doseganje kontrole. S celovito in dosledno podporo koalicije so partnerske sile vztrajno pridobile samozavest, potrebno za boj in zmago proti Isisu. 23. marec 2019 je označen kot konec nadzora Isisa nad katerim koli fizičnim ozemljem; vrhunec petletnega boja. Isis je zmanjšán na podtalno organizacijo, njegove težnje po svetovnem kalifatu so končane, saj je bil Daesh vojaško poražen.

Šesti poveljnik je 14. septembra 2019 postal generalpolkovnik Robert »Pat« White. Koalijske in partnerske sile so nadaljevale operacije v Siriji, da bi ciljale na tihotapska, fizična, medijska in logistična omrežja Daesha. Skozi leto 2019 se je koalicija osredotočala na program Build Partner Capacity za izboljšanje iraških varnostnih zmogljivosti z usposabljanjem in opremljanjem ter mentorstvom.

2020–danes

Faza 4: *Support stabilisation* – podpora stabilizaciji. CJTF-OIR zagotavlja varnost, načrtovanje in potrebno podporo vladi Iraka in ustreznim organom v Siriji. 2. julija 2020 je skupina CJTF-OIR za Irak prešla v skupino vojaških svetovalcev kot del novega pristopa za podporo iraškim varnostnim silam pri porazu operacij Daesh. Ekipe koalijskih svetovalcev zagotavljajo posebno mentorstvo pri načrtovanju direktoratom iraških varnostnih sil, ki nadzorujejo operacije, logistiko, obveščevalne in druge vojaške funkcije. Zaradi uspeha je koalicija prilagodila svoj položaj in fokus v Iraku. Iraške varnostne sile vse pogosteje izvajajo neodvisne operacije v boju proti Daeshu in v obrambi svoje domovine, vključno s serijo operacij iz leta 2020 »Heroji Iraka«, v kateri so očistile tisoče kilometrov, da bi zajele sovražne bojivnike in opremo. Faza 4 traja še danes.

KURDISTAN

V grobem gre za geografsko kulturno pokrajino, kjer Kurdi oblikujejo večinsko prebivalstvo, ozemlje, kjer imajo njihova kultura, jezik in narodna identiteta svojo zgodovinsko osnovo. Deli se na štiri dele.

Severni Kurdistan (jugovzhodni del Turčije), Zahodni Kurdistan ali Rojava (sever Sirije), Južni Kurdistan (severni del Iraka), Vzhodni Kurdistan (zahodni del Irana). Iraški Kurdistan je prvi dobil avtonomijo, leta 1970, s sporazumom s takratno iraško vlado. Njegov status je bil potrjen kot avtonomna entiteta znotraj iraške republike v letu 2005. V Iranu je provinca, ki nima lastne vlade. Kurdi v Siriji so razdeljeni v treh kantonih ob meji s Turčijo (Efrin, Kobane, Cizar). Med državljansko vojno leta 2011 jim je uspelo prevzeti nadzor in vzpostaviti lastno vlado.

Kurdi v Turčiji se bojujejo za svoje pravice vse od razpada Otomanskega imperija. Leta 1999 je zaznati večjo toleranco pod pritiskom Evropske unije, kljub temu ob meji s Sirijo in Irakom še vedno traja politično nasilje turških oblasti, ki se je z vdorom islamskih teroristov, njihovo osvojitvijo ozemelj ter vzpostavitev Islamske države Iraka in Levanta še povečalo.

ERBIL

Se šteje za najstarejšo stalno naseljeno mesto na svetu. Prvi zapisi o življenju v njem so iz 23. stoletja pr. n. št., vendar se domneva, da je bilo naseljeno že okoli leta 9000 pr. n. št. Približno na začetku 3. tisočletja pr. n. št. so Huriti iz Male Azije zgradili utrjeno citadelo, ki še vedno stoji v središču mesta.

Mesto stoji 88 km vzhodno od Mosula. Je glavno mesto kurdistsanske avtonomne pokrajine in sedež kurdistsanske regionalne vlade. Meri 197 kvadratnih kilometrov in ima približno milijon in pol prebivalcev.

SLOVENSKA PRISOTNOST

Vlada Republike Slovenije je 21. januarja 2016 sprejela namero o okrepljenem sodelovanju v vojaškem delu globalne protiteroristične koalicije zoper Daesh. 3. februarja 2016 je vlada sprejela sklep o sodelovanju RS v globalni protiteroristični koaliciji zoper Daesh (ISIL), in sicer s prevzemom častniške dolžnosti v poveljstvu koalicije, ki deluje pri osrednjem vojaškem poveljstvu Združenih držav Amerike v Tampi (US CENTCOM), z donacijo oborožitve in opreme ter s sodelovanjem pripadnikov Slovenske vojske pri usposabljanju pripadnikov oboroženih sil v severnem Iraku. Od septembra 2016 Slovenska vojska

sodeluje s prvim kontingentom na misiji Neomajna odločenost (angl. *Inherent Resolve*) v severnem delu Iraka. Šest pripadnikov v Erbilu deluje pod vodstvom Nemčije, ene vodilnih držav na misiji. Skupaj sestavljajo mobilno skupino za usposabljanje in so vključeni v skupino za vzpostavitev partnerskih zmogljivosti (angl. *Building Partner Capacity Team, BPCT*). V centru za usposabljanje urijo oborožene sile v severnem delu Iraka. Pripadniki Slovenske vojske svetujejo kot mentorji na področjih pehotne oborožitve in taktike, temeljne medicinske pomoči, inženirstva ter zvez. En častnik pa opravlja dolžnost v poveljstvu koalicije pri osrednjem vojaškem poveljstvu Združenih držav Amerike v Tampi (US CENTCOM).

Število inštruktorjev v skupini za usposabljanje, ki je delovala v okviru nemške vojske, se je leta 2020 zmanjšalo na dva pripadnika. Z opravljanja nalog taktičnega usposabljanja se je prešlo na raven operativnega svetovanja.

TRENUTNO

Sestava slovenskega kontingenta misije Neomajna odločenost:

- častnik SV (opravlja dela in naloge institucionalnega svetovalca na področju usposabljanja v združenem operativnem poveljstvu za svetovanje – Sever, poveljnika kontingenta te misije in najvišjega nacionalnega predstavnika),
- podčastnik SV (opravlja dela in naloge podčastnika za podporo v kurdistanskem koordinacijskem centru),
- častnik SV (višji častnik za strateško načrtovanje operacije v US CENTCOM v Tampi v ZDA).

Viri:

-CJTF-OIR History (<https://www.inherentresolve.mil/WHO-WE-ARE/History>).

-Kurdistan – Wikipedija, prosta enciklopedija (<https://sl.wikipedia.org/wiki/Kurdistan>).

-Arbil – Wikipedija, prosta enciklopedija (<https://sl.wikipedia.org/wiki/Arbil>).

-Irak (<https://www.slovenskavojska.si/v-službi-miru/mednarodne-operacije-in-misije/irak-oir/>).

EU EUFOR ALTHEA IN JOINT ENTERPRISE NATO, MISIJI V BOSNI IN HERCEGOVINI

BESEDILO: TOMAŽ AHEJ

Po konfliktu v Bosni in Hercegovini (BiH) je mednarodna skupnost na to območje napotila mednarodne sile Nata, ki so opravljale naloge v operaciji Joint Forge. 2. decembra 2004, ko se je Nato odločil, da konča misijo Sfor, so bile naloge iz Daytonskega sporazuma razdeljene.

Del nalog je prevzela operacija Eufor Althea, drugi del obveznosti pa Natovo poveljstvo v Sarajevu v bazi Butmir.

Slovenska vojska kot polnopravna članica Nata in Evropske unije že od leta 2006 aktivno sodeluje z vojsko BiH na področju izobraževanja in usposabljanja ter na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, pripadniki Slovenske vojske pa v podporo miru v BiH delujejo od leta 1997.

Pripadniki Slovenske vojske delujejo v okviru obeh misij:

Joint Enterprise pod okriljem Natovega poveljstva Sarajevo, ki svetuje vladnim organom BiH pri reformi obrambnega sektorja s ciljem pripraviti BiH za integracijo v evroatlantske povezave. Natovo poveljstvo prav tako usklajuje aktivnosti pri implementaciji sprejetih ciljev v okviru Partnerstva za mir in Eufor Althea, ki podpira celovit pristop Evropske unije do BiH s podporo oblasti BiH pri zagotavljanju varnega in stabilnega okolja ter zagotavlja podporo pri usposabljanju ter vajah oboroženih sil BiH.

Slovenska vojska je delovanje v misiji Eufor Althea nadgradila s skupino za spremljanje in povezavo (angl. *Liaison and Observation Team, LOT*) in tako okrepila prispevek k mirovnim in stabilizacijskim prizadevanjem mednarodne skupnosti v BiH.

Pripadniki skupine so nastanjeni v hiši sredi Banjaluke, kar omogoča boljše zaznavanje in odzivanje na spremembe na območju njihove odgovornosti. Pripadniki skupine lokalnim skupnostim zagotavljajo stalno vez z Euforjem ter tako prispevajo h krepitvi varnega in stabilnega okolja.

V BiH je skupno 17 hiš skupine za spremljanje in povezavo, ki so razdeljene na pet večjih območij. Poslanstvo skupine za spremljanje in povezavo je zagotavljanje informacij poveljniku operacije Eufor Althea o razmerah na terenu ter sodelovanje z vladnimi in nevladnimi organizacijami in lokalnimi skupnostmi.

Svoje poslanstvo izvajajo v desetih občinah na širšem območju v severnem delu BiH.

Evropska unija je leta 2004 v okviru operacije Althea namestila enako močne vojaške sile, kot so bile sile Sforja, okoli 7000 pripadnikov. Skladno s 7. členom Ustanovne listine Združenih narodov je njihovo poslanstvo zagotoviti upoštevanje Daytonsko-pariškega sporazuma in prispevati k varnosti v BiH.

Namen operacije je zagotavljanje vojaške navzočnosti, ki prispeva k varnemu okolju, onemogoča nadaljevanje nasilja in obvladuje preostale mogoče vidike splošnega mirovnega sporazuma. Tako je omogočeno opravljanje dolžnosti vsem evropskim in mednarodnim udeležencem.

Sile pod vodstvom Evropske unije opravljajo nekatere ključne podporne naloge. Tako zagotavljajo podporo mednarodnemu kazenskemu sodišču za vojne zločine, storjene na območju nekdanje Jugoslavije, in ustreznim organom, vključno s pridržanjem ljudi, obtoženih vojnih zločinov. Zagotavljajo tudi varnostno okolje, ki policiji omogoča boj proti organiziranemu kriminalu.

Slovenska vojska v operaciji Althea sodeluje s častniki in podčastniki v poveljstvu Euforja, s pripadniki v nacionalnem podpornem elementu, ki zagotavljajo administrativno in logistično podporo pripadnikom Slovenske vojske. Prav tako pripadniki Slovenske vojske s častniki in podčastniki izvajajo naloge v skupini za opazovanje in naloge v skupini za spremljanje in povezavo.

Glavna naloga Natovega poveljstva v Sarajevu je reforma obrambnega in varnostnega sektorja v BiH. Poleg tega podpira delovanje Mednarodnega sodišča za vojne zločine na območju nekdanje Jugoslavije, skladno z dogovorom med Natom in EU pa podpira tudi Euforjevo operacijo Althea, in sicer v okviru ureditve dogovora Berlin Plus.

Slovenska vojska v Natovem poveljstvu v Sarajevu sodeluje s častniki in podčastniki.

Slovenija trenutno po obsegu svojega prispevka zaseda tretje mesto med dvanajstimi državami, ki sodelujejo v okviru Natovega poveljstva v Sarajevu.

MEDNARODNO SREČANJE VOJAKOV

BESEDILO: VIOLETA MESARIČ

V srcu Evrope, kjer so se skozi stoletja prepletale kulture in zgodovina, se je rodilo posebno vojaško srečanje, ki simbolizira prizadevanja za mir, spravo in sodelovanje. To je Mednarodno srečanje vojakov in vojaških oseb (fr. *Rassemblement International Militaire Protestant, RIMP*). Njegova tradicija sega v leto 1951, ko se je na jugu Francije zbrala skupina francoskih vojakov z željo razmišljati o veri, miru in spravi, Mednarodno srečanje vojakov pa je z leti postalo zavestno gibanje, ki združuje vojake z različnih koncev sveta in predstavlja letni simbol upanja in povezovanja. Tudi letošnje srečanje, ki je potekalo v čudovitem Méjannes-Le-Clapu, majhnem kraju francoskega Cévennesa, je bilo posebno zaradi svoje večplastnosti. Pripadniki različnih vojsk iz držav Evrope in francosko govorečega dela Afrike so se zbrali, da bi razpravljali o vprašanjih, ki zadevajo duhovnost, mir in spravo. Udeleženci mednarodnega dogodka so imeli veliko priložnosti, da se spoznajo in povežejo tudi na osebni ravni skozi vrsto družabnih in športnih dogodkov.

Tokrat je na dogodku sodelovalo približno 400 pripadnikov vojsk različnih držav iz Evrope in francosko govorečega dela Afrike. Slovenijo in Slovensko vojsko je skupaj s predstavnico Vojaškega vikariata, namestnico vikarja, zastopala petčlanska delegacija. V luči izbranega vodila mednarodnega dogodka (Psalm 103) se je tema srečanja dotaknila etičnih vprašanj slehernika, prav posebej pa je nagovarjala k razmisleku prisotne udeležence – vojakinje in vojake. V srcu srečanja je namreč ideja moči v skupnem prizadevanju za mir. Ko se ljudje različnih narodov, kultur in prepričanj združijo s skupnim namenom, postanejo nepremagljivi. To je moč kolektivne zavesti, ki lahko preseže vse ovire in premosti vse razpoke, ki jih je zgodovina kdaj ustvarila.

Misel Mahatme Gandija »Ni poti do miru, mir je pot« poudarja, da mir ni nekaj, kar lahko

dosežemo na koncu dolge poti ali po številnih letih iskanja. Mir je nekaj, kar lahko živimo vsak dan, s svojimi dejanji, besedami in prepričanji. Morda zveni kontradiktorno, toda srečanja, kot je to srečanje vojakov, služijo kot živi dokaz te filozofije. Čeprav je zunanji svet poln konfliktov, sovraštva in nesoglasij, je na dogodkih, kot je ta, mogoče videti svetlobo upanja. Svetlobo, ki nam kaže, da lahko, če delamo skupaj, ustvarimo boljši jutri za vse nas. V sodobni družbi, kjer tehnologija in globalizacija nenehno spreminjata naš svet, je kot kdaj prej pomembnejše, da najdemo skupne točke s svojimi sosedi. Ne glede na to, ali so ti sosede v sosednji državi ali na drugi strani sveta, imamo več skupnega, kot bi si morda mislili. Imamo skupne sanje, upanja in želje. Skupaj želimo živeti v miru in harmoniji z drugimi. Zgodovina območja, kjer poteka srečanje, vsekakor vnese v dogodke še dodatno dimenzijo. Cévennes je regija, ki je tesno povezana z zgodovino francoskih protestantov, hugenotov, ki so nekoč v teh krajih našli zatočišče pred preganjanjem. Ta zgodovinska povezava služi kot opomnik, kako pomembna sta razumevanje in sprava v svetu, ki je bil in žal še vedno je zaznamovan s konflikti, tudi zaradi verskih in kulturnih razlik.

Naj sklenem z mislijo starodavnega kitajskega vojaškega stratega in avtorja Umetnosti vojne Sunzija, ki je dejal: »Najvišja umetnost vojne je premagati sovražnika brez boja.« Namesto da bi poudarjali razlike, ki nas ločujejo, se je treba osredotočiti na skupne vrednote in cilje. Prava dolžnost vojaka je zagotoviti mir in varnost, ne s silo, temveč z razumevanjem in sodelovanjem.

Srečanje RIMP 2023 se je končalo s sklepnim bogoslužjem, ki je bilo priložnost za razmislek in molitev za trajni mir v svetu. Na slovesnosti so udeležence pozdravili in se jim pridružili tudi vodilni predstavniki francoske vojske ter politične in lokalne oblasti.

OLIMPIJSKI FESTIVAL EVROPSKE MLADINE

BESEDILO: INO ČREŠNIK

Čeprav sta poletna meseca julij in avgust čas počitnic in letnega oddiha, smo pripadniki 74. pehotnega polka v tem obdobju aktivno sodelovali na enem izmed največjih športnih dogodkov, ki ga je gostila Mestna občina Maribor. Olimpijski festival evropske mladine, na katerem sodelujejo posamezniki med 14. in 18. letom iz več kot 50 držav, obsega različne športne aktivnosti (atletika, cestno in gorsko kolesarstvo, gimnastika idr.), na njem pa se mladi vsaki dve leti preizkusijo v svojih sposobnostih in krepijo ter razvijajo olimpijskega duha. Ker izvedba tako velikega dogodka obsega veliko usklajevanja, organizacijskih in izvedbenih izzivov, usklajene logistike in sodelovanja med različnimi deležniki, se je tokrat 74. pehotni polk znova izkazal s svojo družbeno odgovornostjo pri logistični in kadrovske podpore v fazah priprave, izvedbe in aktivnostih po dogodku. S sodelovanjem je pripomogel k uspešni izvedbi dogodka, krepitvi povezanosti s civilnim okoljem ter hkrati promoviral Slovensko vojsko v civilnem okolju.

Ključne naloge naših pripadnikov so bile med drugim urejanje prizorišča in vzpostavitev bivalnih pogojev za več kot 3500 udeležencev dogodka, prevozi različnega materiala in oseb, zagotavljanje kadrovske podpore, priprava obrokov ter zagotovitev materialnih sredstev za podporo izvedbe dogodka.

Pripadniki 74. pehotnega polka smo bili angažirani na dogodku od 10. julija do 6. avgusta 2023. Med pripravami na dogodek smo pomagali pri prevozi in postavitvi prireditvenih prostorov (podloge za šotore, šotori, odri, mize, stoli, varovalne ograje idr.). Na dogodku smo opravljali naloge prevoza tekmovalcev, njihove opreme, pomoč pri selitvi športnih rekvizitov idr. Povprečno je bilo na nalogah dnevno angažiranih od šest do dvanajst pripadnikov, na vrhuncu pa smo dosegali številke tudi nad 50 pripadnikov na dan. Po koncu dogodka smo pomagali pri pospravljanju prireditvenih prostorov in prevozi sredstev na začetne lokacije.

2024!

SREČNO NOVO LETO